

Kentler ve bölgeler: Çocuklara yönelik cinsel şiddeti durdurmak için bir anlaşma

Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi'nin Avrupa
Konseyi BEŞTE BİR kampanyasına katkısı

Kongre Bürosu tarafından 14 Eylül 2012 tarihinde onaylanmıştır

Bu kitap, Hollanda Kraliyeti Büyükelçiliđi'nin İnsan Hakları Programı kapsamında desteklenen "Beşte Bir" projesi çerçevesinde Uluslararası Çocuk Merkezi Derneđi tarafından yayımlanmıştır. İçeriğinden Hollanda Kraliyeti Büyükelçiliđi sorumlu tutulamaz.

Tasarım: Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi
Tercüme: Mehmet Metin Çulhaođlu
Basım Yeri: Alp Ofset
Basım Tarihi: Kasım 2013
Turkish version

İçindekiler

Paktın Tanıtımı	5
Konu ne?.....	5
Yerel ve bölgesel yetkililer neden yer almalı?.....	5
Kongre ne öneriyor?.....	6
Avrupa Konseyi Kongresi yerel ve bölgesel yetkililerin ne yapmasını istiyor?.....	7
Kongre'nin çocuklara yönelik şiddeti durdurmak için kentler ve bölgeler Anlaşması nedir?.....	7
Anlaşmayı imzalamak neyi gerektirir?.....	8
Başlıca ortaklar kimlerdir?.....	9
Dört "P" nedir?.....	10
Dört "P":Önleme	10
Dört "P":Koruma.....	15
Dört "P": Kovuşturma	17
Dört "P":Katılım	18
Bölgesel düzeyde özel olarak hangi girişimde bulunulabilir?	19
Anlaşmaya katılmak için online bir "platform"	20
Yerel ve bölgesel yönetimlerin eylem kontrol listesi	21
Önleme	21
Koruma.....	22
Belgeler ve başvuru adresleri.....	23

Paktın Tanıtımı

Konu ne?

Eldeki veriler, Avrupa'da her beş çocuktan birinin çocuklara yönelik şiddetin en kötü biçimlerinden biri olan bir tür cinsel şiddete maruz kaldığını göstermektedir. Cinsel şiddet, ensest, pornografi, fuhuş, alınıp satılma, ayartma, internet yoluyla baştan çıkarma, cinsel suistimal ve cinsel istismar gibi çeşitli biçimler alabilmektedir. Tüm bunlar çocukların zihinsel ve fiziksel sağlığına ciddi zararlar verebilmektedir ve fiilen vermektedir. Cinsel istismarın sonuçları çocukların yakasını daha sonraki yetişkinlik dönemlerinde de bırakmamaktadır. Bu tür durumları yaşayanlar, kendi içlerinde gizli bir üzüntü ve acı çekmektedir.

Avrupa Konseyi 2010 yılında çocuklara yönelik cinsel şiddet sorununu ele almak üzere bir kampanya başlatmıştır. BEŞTE BİR adını taşıyan bu kampanya, sorunun boyutlarını ortaya koymayı, Çocukların Cinsel Suistimal ve İstismardan Korunması Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin (bundan böyle "Lanzarote Sözleşmesi" olarak anılacaktır) daha çok ülke tarafından imzalanmasını, onaylanmasını ve uygulanmasını sağlamayı ve çocukları, ailelerini/bakan kişileri ve genel olarak toplumu çocukları cinsel şiddet ve istismardan koruyacak bilgi ve araçlarla donatmayı amaçlamaktadır.

Yerel ve bölgesel yetkililer neden yer almalı?

Yerel ve bölgesel yönetimlerin, üçüncü sektör, kamu kuruluşları ve özel sektörle birlikte çalışarak kendi yörelerindeki çocukların ve gençlerin güvenlik ve esenliğini sağlama ve geliştirme sorumlulukları vardır. Bu alanda, "dört P" olarak bilinen, Önleme, Koruma, Kuvuşturma ve Katılımdan (İngilizce Prevention, Protection, Prosecution ve Participation sözcüklerinin baş harfleri-çeviren) oluşan dörtlü bir yaklaşım benimsenmesi gerekir. Avrupa'daki kentlerin ve bölgelerin çocuklara yönelik cinsel şiddet ve istismar

olaylarına yaklaşırken yerine getirmeleri gereken görev, konuya ilişkin farkındalık yaratmak, dört "P" ile ilgili topluluk temelli eylem planları ve stratejiler geliştirmek ve daha iyi hizmetler için gerekli yatırımları yapmaktır. Çocukların ve ailelerin cinsel şiddet ve istismarı önlemek için yerel düzeyde ihtiyaç duyduklarını karşılamak ve failleri yargı önüne çıkarmak için, tüm hizmetlerin ve girişimlerin çocuğun yüksek menfaatini en başa koymaları ve çocukların seslerinin duyulmasını sağlamaları gerekir.

Kongre ne öneriyor?

BEŞE BİR kampanyasının yerel ve bölgesel boyutlarının ele alınmasında Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi bir Stratejik Eylem Planı benimsemiştir ve bu planın hedefleri şunlardır:

1. Kongre üyeleri, yerel ve bölgesel yetkililer ve kampanya amaçları doğrultusunda faaliyet gösteren diğer ortaklar arasında farkındalık yaratma;
2. çocukların her tür şiddetten korunmalarına yönelik yapılar ve mekanizmalar oluşturulurken Avrupa Konseyi hukuk standartlarının ve belgelerinin (Lanzarote Sözleşmesi ve Çocuk Dostu Yargı Kılavuzları) daha yaygın biçimde kullanılmasının sağlanması;
3. yerel ve bölgesel yönetimlerin, çocuklara yönelik cinsel şiddetin önlenmesi için kampanya başlatmalarının ve buna yönelik araçlar geliştirmelerinin teşvik edilmesi ve özellikle ana babaların ve çocuklara bakan kişilerin çocuklarla cinsel şiddet konusunu çocuk dostu biçimde konuşmalarında yardımcı olacak farkındalık yaratma materyallerinin (İç Çamaşırı Kuralı) yaygınlaştırılması;
4. çoklu paydaş yaklaşımının geliştirilmesi ve yerel ve bölgesel yönetimlerin çocuklara yönelik cinsel şiddete karşı mücadelede çoklu disiplinli yapılar, süreçler ve mekanizmalar geliştirmeye teşvik edilmesi;
5. kentlerin ve bölgelerin daha çocuk dostu konuma gelmelerine, çocukların ve gençlerin cinsel şiddetten arınmış

güvenli toplulukların geliştirilmesine anlamlı biçimde katılmalarına elverişli bir kültür yaratılması.

Avrupa Konseyi Kongresi yerel ve bölgesel yetkililerin ne yapmasını istiyor?

Yerel düzeydeki girişimler sınırlı görünmektedir. Nitekim 2010 yılında Birleşik Krallıkta yapılan bir araştırmaya göre AB üyesi bu ülkede yerel yönetimlerin dörtte birinden azı çocukların cinsel suistimalden korunmalarına yönelik bir stratejiye sahiptir.¹ Bununla birlikte, veri toplama yöntemleri bu tezi destekleme açısından yeterince gelişmiş olmasa bile, yapılan araştırmalar ve eldeki kanıtlar çocukların cinsel suistimalinin yalnızca Birleşik Krallık'ta değil Avrupa Konseyi üyesi 47 devletin her birinde rastlanan bir olgu olduğuna işaret etmektedir.

Dolayısıyla Kongre'nin amacı, BEŞTE BİR kampanyasını yaygınlaştırmak, yerel ve bölgesel yönetimlerde Lanzarote sözleşmesine ilişkin bilgileri artırmak ve böylece çocukları korumak ve toplumda çocuklara yönelik cinsel şiddeti önlemek için çocuk dostu yerel ve bölgesel hizmetlerin benimsenmesini sağlamaktır.

Sonuçta Avrupa Konseyi Kongresi tüm kentlere ve bölgelere Kongre'nin çocuklara yönelik cinsel şiddeti durdurmak için kentler ve bölgeler Anlaşmasını imzalayarak BEŞTE BİR kampanyasına katılmaları çağrısında bulunmaktadır.

Kongre'nin çocuklara yönelik şiddeti durdurmak için kentler ve bölgeler Anlaşması nedir?

Yukarıda anlatılan dört "P" alanının her birinde girişimlerde bulunulması arzu edilir ve aslında gereklidir. Kongre, hiç masraf

¹ Çocukları ve gençleri cinsel suistimalden korumak için neler yapılıyor? Jago et al, Ekim 2011.

gerektirmeyenlerden başlamak üzere olası girişimlerin bir listesini hazırlamıştır. Bunların ardından, belirli stratejiler geliştirme ve kararlı yapılar oluşturma zorunluluğu nedeniyle önemli yatırımlar gerektiren girişimler gelmektedir. Ancak, maliyet ne olursa olsun, çocuklara yönelik cinsel şiddet ve istismarı durduracak önlemler her zaman maliyet etkin olacaktır; çünkü bunlar insan haklarına saygı temelinde sağlıklı bir toplum inşa etmeye yönelik yatırımlardır.

Mümkün olduğu kadar çok sayıda yerel ve bölgesel konsey ve parlamento çocuklara yönelik cinsel şiddeti ve istismarı önlemeye yönelik eşgüdümlü, birden çok disiplini içeren yapılar, süreçler ve mekanizmalar oluştururken, Kongre'nin nihai amacı, kentlerin ve bölgelerin, daha mütevazı bir düzeyden başlayarak, örneğin kendi web sayfalarında kampanya konusunda farkındalık yaratarak, adım adım ilerleyen bir yolda BEŞTE BİR kampanyasına katkıda bulunmasını sağlamaktır.

Kongre, 47 üye devletin yerel ve bölgesel yönetimlerine, Anlaşmayı imzalamaları, kontrol listemizde yer alan girişimlerden en az birini yaşama geçirmeleri, sonuçta eşgüdümlü ve birden çok disiplini içeren yapılar, süreçler ve mekanizmalar yaratarak çocuklara yönelik cinsel şiddet ve istismara karşı mücadelede yol almaları çağrısında bulunmaktadır.

Anlaşmayı imzalamak neyi gerektirir?

Katılımcı kentler ve bölgeler, bu broşürde yer alan girişimlerin mümkün olduğu kadar çoğunu ya da Kongre'nin amacına ulaşmasına yardımcı olacak başka eylemleri yaşama geçirerek, çocuklara yönelik cinsel şiddet ve istismar konusunda farkındalık yaratma ve bu alanda mücadele için gerekli yapıları oluşturma amacına ulaşmayı taahhüt etmiş olacaklardır.

Başlıca ortaklar kimlerdir?

Avrupa Konseyi 47 üye devlette hükümet tarafından atanmış odak noktalardan oluşan bir ağ kurmuştur. Bu ağ, kampanyada halen faal olarak çalışan STK'lara ve sivil toplum gruplarına katılmaları için yerel yönetimlere tavsiyelerde bulunup yardımcı olmaktadır. Üye devletlerin kimilerinde ulusal kampanya ekipleri oluşturulmuştur ve bu ekipler kampanya çalışmalarının eşgüdümünü sağlamakta, bölgesel ve belediye düzeylerinde danışmanlık yapmaktadır. Belediyelerin ve bölgelerin ilgili ulusal bakanlıklarla irtibat kurlmaları da mümkündür.

Avrupa Konseyi Parlamenter Asamblesi, çocuklara yönelik cinsel şiddete karşı mücadelede ulusal, Avrupa ölçeğindeki ve uluslararası parlamenter girişimleri eşgüdümüne kavuşturmak için bir Parlamenterler İrtibat Ağı oluşturmuştur. Halen 49 katılımcısı olan bu ağ, üye devletlerin her birinde gerçekleştirilen yasal düzenleme ve siyasal eylemlerden örnek uygulamaların paylaşımını kolaylaştırmaktadır.

Dört “P” nedir?

Yerel ve bölgesel yönetimlerin nihai hedefi çocukların suistimalini önlemektir. Bunun için, kamu kesimindeki kuruluşların çocukların ve gençlerin korunmaları ve desteklenmeleri açısından en iyi nasıl işletilebileceğine karar verilmesi, bu arada faillerin de kovuşturulması gerekir. Yerel ve bölgesel yönetimler dört yönlü bir yaklaşım benimsemelidirler: Önleme, Koruma, Kovuşturma ve Katılım – bu dörtlü, istismarı önlemek, mağdurları korumak, failleri kovuşturmak ve çocukların tüm sürece aktif katılımını sağlamak için gereklidir.

Bu bölümde, gerçekleştirilmesi gereken eylem türü ve bunun neden gerekli olduğuna ilişkin bilgiler bulacaksınız.

Dört “P”:Önleme

Çocukların cinsel suistimal ve istismarının önlenmesine yardımcı olmak üzere yerel ve bölgesel düzeylerde başlatılabilecek bir dizi önleyici eylem vardır.

Farkındalık yaratma

Yerel ve bölgesel yönetimler, çocuklarda, çocuklarla çalışan kişilerde, ana babalarda, ailelerde, çocuklara bakan kişilerde ve genel kamuoyunda farkındalığı artırmak için çocuklara yönelik cinsel istismar ve şiddeti önleme programları ve politikaları geliştirmelidirler. Farkındalık yaratılması, engelleyici önlemleri desteklemek üzere bir bütüncül değişim sağlamaya yardımcı olabilir.

Önleme programları ve stratejileri, hizmetlerin etkili ve güvenli biçimde verilebilmesi için tüm paydaşların yeterli ve kaliteli mesleki eğitim almalarını sağlamalıdır. Paydaşlar, çocuklarla düzenli temas halinde olan tüm kesimleri kapsar. Örneğin sosyal hizmetler çalışanları, sağlıkçılar, öğretmenler (okul öncesinden ortaöğretime kadar tüm kademelerde), polis; kültürel, eğlence ve spor tesislerinde, ibadet yerlerinde, gençlik merkezlerinde, infaz kurumlarında vb. çalışan personel gibi.

Risk altındaki çocukların erken belirlenmesi tüm stratejilerin bir parçası olması gerektiğinden, çocukların cinsel suistimali ve cinsel istismarına ilişkin yeterli bilgi edinilmeli, örneğin davranışlardaki değişiklikler gibi cinsel şiddet belirtisi olabilecek durumların nasıl saptanabileceği hakkında farkındalık yaratılmalıdır.

Ana babalar, aileler ve çocuklara bakan kişiler ayrıca çocukların cinsel suistimal ve istismarının göstergelerini nasıl bilecekleri, bu durumların çocuklar ve aileleri üzerindeki etkileri konusunda neler yapılması gerektiğini de öğrenmelidirler.

Eylem Önerileri

- Kent ve bölgelerin web sayfalarına Avrupa Konseyi BEŞTE BİR web sayfasına bağlantı konulması
- Çocuklar ve çalışan personel için okullarda ve gençlik merkezlerinde bilgilendirme oturumları gerçekleştirilmesi
- Bilgiler ve kılavuzlar içeren bilgilendirme notları ve el ilanları dağıtılması
- Yerel ve bölgesel düzeylerdeki profesyonellere eğitim verilmesi
- Profesyoneller ve genel kamuoyu için tartışma ve seminerler düzenlenmesi
- Konuyu ön plana çıkarmak için Avrupa Yerel Demokrasi Haftası'ndan yararlanılması
- STK'lar, medya ve özel sektörle işbirliği yapılması

Örneğin çevrimiçi mekânların izlenmesi gibi engelleyici önlemler konusunda da eğitim verilmelidir. Bu arada çocukların kendilerini korumalarına yardımcı olmak üzere, internette zararlı içeriğin belirlenmesi ve arkadaşlık kurmak için kendilerinden kişisel bilgilerini vermelerini isteyen yabancılara (hazırlama) karşı dikkatli olunması gibi konularda çocuklar bilgilendirilmelidir. Bu eğitim ana babaları kapsayacak şekilde genişletilmelidir. Ana babalara, internete erişimin nasıl izlenip denetleneceği öğretilmeli, çocuklar da internetteki riskler ve tehlikeler konusunda bilgilendirilmelidir. Çocuklara, ana babalara, öğretmenlere ve ailelere yönelik internet güvenlik araçları STK'lar ve diğer kuruluşlarla birlikte geliştirilebilir ya da halen mevcut olan farkındalık yaratma araçları kullanılabilir.

Farkındalık yaratma girişimleri genel kamuoyunu da hedef

almalı, kamuoyu bu konuda ve alınabilecek önlemler hakkında bilgilendirilmelidir. Kentin ya da bölgenin ana sayfasına Avrupa Konseyi BEŞTE BİR web sayfasına bir bağlantı konulması bunu sağlamanın yollarından biridir. Yerel düzeyde ise ulusal ve Avrupa ölçeğindeki acil yardım hatları tanıtılabilir.

Eylem Önerileri

- Ulusal ve Avrupa ölçeğinde bir dizi çocuk yardım hattı bulunmasını sağlama
- Acil yardım ve danışmanlık için kentteki ya da bölgedeki ana sayfaya bir tıklamada ulaşılması
- Üzerinde yararlı adreslerin ve telefon numaralarının bulunduğu taşınması kolay bellek kartlarının tüm okullu çocuklara dağıtılması
- Her haneye üzerinde yararlı adreslerin ve telefon numaralarının bulunduğu buzdolabı magnetleri dağıtılması
- Çocukların sıklıkla buldukları alanlara yardım için nerelere başvurulabileceğine ilişkin bilgiler veren afişler asılması
- Çocuk dostu eğitim materyallerinin evlerde ve gençlik kulüplerinde bulundurulması
- Çevrimiçi güvenlik konusunda bilgilendirici materyaller ve el ilanları dağıtılması
- Yasa dışı faaliyetlerin çevrimiçi ihbarının kolaylaştırılması

Farkındalık yaratma ve eğitim materyalleri

Avrupa Konseyi, çocuklara yönelik cinsel şiddet ve istismar konusuna ilişkin anlayışı geliştirmek ve kampanya mesajlarını yaygınlaştırmak amacıyla materyaller hazırlamıştır. Bunlar, karar vericiler, tanıtım-savunu grupları ve çocuklar için ve onlarla birlikte çalışan profesyoneller için tasarlanmış materyallerdir. 36 Avrupa diline çevrilen özel farkındalık yaratma materyalleri ana babaları ve çocukları güçlendirmek, böylece cinsel şiddeti önleyip olayları bildirmelerini sağlamak üzere hazırlanmıştır (www.underwearrule.org). Yerel ve bölgesel yönetimler BEŞTE BİR kampanya materyallerini çoğaltarak okullarda, kreşlerde ve çocukları konuk eden diğer kurumlarda (gençlik kulüpleri, rehberlerin, izcilerin vb örgütlendikleri gençlik dernekleri) dağıtılmalıdır. (Temas: 1in5@coe.int).

Çocukların eğitilmesi

Çocuklar, şiddetin ve riskli durumların farklı biçimleri dâhil olmak üzere cinsel istismar ve şiddet hakkında bir şeyler öğrenerek bilgi ve becerilerini geliştirirler ve cinsel suistimal ve istismar riskinden kaçınacak bilgili, güvenli ve sağlıklı kararlar verebilirler, sağlıklı ve olumlu ilişkiler geliştirebilirler.

Çocukların özel ihtiyaçlarına ve duyarlılıklarına göre uyarlanmış etkili, yaşa uygun eğitim materyalleri, bu arada çocuk dostu dille yazılmış kültürel açıdan duyarlı bilgiler hem ilk hem de orta öğretim düzeyinde kullanılmalıdır. Çocuklar böylece cinsel şiddetin ne olduğuna ilişkin mesajı alırlar ve bu olayın nasıl tespit edileceğini öğrenirler. Sonuçta güvenli uygulamalar benimseyerek riskin önlenmesini sağlarlar. Bu arada, yeni iletişim teknolojilerine ilişkin bilgiler, çevrimiçi davranışlardaki riskler ve yasa dışı içeriğin nasıl bildirileceği gibi konular da bu materyallerde ele alınmalıdır.

Eğitim ve bilgilendirme içerikli herhangi bir kampanya, danışmanlık ve destek için nerelere başvurulabileceğinin bilgisini de vermelidir. Örneğin özel telefon ve yardım hatları, özellikle ülkedeki ve genel olarak Avrupa'daki ilgili telefon numaraları gibi. Normal çalışma

saatleri dışında da hizmet veren bu hatlar sayesinde çocuklar nerelere başvurabileceklerini bileceklerdir. Başvurulabilecek telefon numaralarını ve adresleri içeren küçük, taşınması kolay kartlar, anahtarlıklar ya da cep telefonu kapakları okula giden tüm çocuklara dağıtılabilir ve bunları okul çantalarında bulundurmaları sağlanabilir. Yerel ve bölgesel yönetimler, her hanede yaşayan her çocuğun bilgilere kolayca erişimini sağlamak üzere buzdolaplarına asılacak magnetler üretebilirler. Yerel ve bölgesel yönetimler, kentin/bölgenin web sitesine görünür biçimde ve hemen bir tıklamada çocukların yardım ve danışma için başvurabilecekleri bağlantılar koyabilirler. Gerekli olduğunda nereye başvurulacağına, kiminle temasa geçileceğine ilişkin bilgiler çocukların sıkça buldukları mekânlarda sergilenmelidir: okullar, oyun grupları, gençlik merkezleri, halk kütüphaneleri, hastanelerin acil servis bölümleri, cinsel sağlık klinikleri, yerel yönetimlerin web sayfaları, ibadet yerleri vb gibi.

Önleme etkinliklerinde ortaklar

Lanzarote Sözleşmesi çocuk haklarının öne çıkarılması ve korunması için yönetimlerin bağımsız kurumlar oluşturmalarını özendirir. Sözleşme, ayrıca çocukların cinsel suistimali ve istismarı konusunda farkındalığı artırmak için, örneğin Çocuk Ombudsmanlığı, Çocuk Savunucusu ve Çocuk Hakları Komiserliği gibi kurumlar da öngörmektedir. Bu tür kurumlar yerel ve/veya bölgesel düzeyde oluşturulabilir.

Birçok kuruluş ve dernek –uluslararası, Avrupa, ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde–çocuklara yönelik cinsel şiddet ve istismara karşı mücadelede son derece faaldir. Bu kuruluşlardan çoğu, geniş bir kesime dağıtılacak farkındalık yaratma ve bilgilendirme materyali hazırlamıştır. Yerel ve bölgesel yönetimlerin ulusal birlikleri ve bu yönetimlerin kendileri söz konusu materyallerin yaygın biçimde kullanılması için bunları üreten kuruluşlarla birlikte çalışmalıdırlar.

Çocuklar bu tür durumları açıklamakta büyük zorluk çektiklerinden, çocukların cinsel suistimali ve istismarı “gizli suç” olarak bilinir. Gerek bu durum gerekse standartlaştırılmış ve karşılaştırılabilir verilerin toplanması için gerekli yöntemlerin olmayışı, sorunun kapsamı hakkında ortada net bir tablo olmamasına yol açmaktadır. Yerel ve/veya bölgesel yönetimlerin kendi alanlarındaki durumu gözleyip değerlendirmek için veri toplama mekanizmaları

oluşturmaları önemlidir. Toplanan veriler sayesinde yönetimler riskleri değerlendirebilirler ve sorun karşısında gerekli girişimlerde bulunabilirler.

Sivil toplum kuruluşları, önleyici ve çocukları koruyucu proje ve programlarda yerel ve bölgesel yönetimlerle birlikte çalışabilirler. Aynı şeyi özel sektör de yapabilir; özellikle enformasyon ve iletişim teknolojisi sektöründe faaliyet gösterenler ve medya olmak üzere. Bölgesel düzeydeki işbirliği ise, örneğin çocuk kaçakçılığı ve ticareti gibi belirli bir yönetimin sınırlarını aşabilen suçlara karşı mücadelede etkili olabilir.

Dört “P”:Koruma

Cinsel suistimal ve istismarın çocuk mağdurlarına en yakın durumdaki yönetim kademesi olarak yerel ve bölgesel yönetimler, bakım ve özen zinciri içindeki aktörleri için için katmak ve çocuklara mümkün olan en iyi destek ve yardımı sağlamak açısından en iyi konumda yer alırlar. Ayrıca bu yönetimlerin yalnızca çocuk mağdurların değil bir bütün olarak aile sisteminin ve toplumun ihtiyaçlarını da karşılama gibi bir görevleri vardır. Yerel ve bölgesel

Eylem Önerileri

- Çocuklara yönelik cinsel şiddet ve istismar konusunda farkındalığı artırmak üzere yerel/bölgesel düzeyde bir kişi ya da kurul belirlenmesi
- Politikalara ve eylemlere girdi sağlamak üzere özel yerel durumlar hakkında bilgi toplamak için sivil toplumla birlikte çalışma
- Medya ile işbirliği yapılması
- Kent sınırları ötesinde işbirliklerine gidilmesi

yönetimler çoklu-paydaşlı bir yaklaşımı benimsemeli, çocuklara yönelik cinsel şiddet sorunu karşısında gene birden çok disiplini içeren yapılar, süreçler ve mekanizmalar geliştirmelidir.

Birden çok disiplini içeren merkezler

Kentler ve bölgeler çoklu-kuruluşlu bir strateji temelinde holistik ve bütüncül bir yaklaşım benimsemeli, çocukları korumakla, refahlarını ve esenliklerini geliştirmekle ilgili işler yapan tüm yerel hizmetleri bir araya getiren, uzmanlaşmış, rolleri ve sorumlulukları net olarak tanımlanmış merciler oluşturmalıdır. Yerele özgü usulleri ve sistemleri kapsamak üzere yerel ölçekli koruma stratejileri geliştirilmelidir.

Avrupa ülkelerinin çoğunda, çocukların cinsel istismarıyla ilgili sorumluluk, hepsi bu tür durumları araştırmakla görevli çok sayıda kuruma dağılmış durumdadır. Bunun sonucunda çocuklarla çok sayıda sorumlu görüşmekte, çocuk böylece yeniden mağdur duruma düştüğünden belki de ilk baştaki istismardan de beter bir durum ortaya çıkmaktadır. Lanzarote Sözleşmesi ise, çoklu-kuruluşlu, birden çok disiplini içeren, her tür işlemin bir seferde tamamlandığı, çocuk istismarı olaylarını araştırmakla görevli profesyonellerin hepsinin bir arada çalıştığı merkezler kurulmasını öngörmektedir. Öngörülen bu merkezlerde görev yapan sosyal hizmet görevlileri, sağlıkçılar, infaz ve yargı görevlileri vb. cinsel şiddet mağduru çocukların yeniden mağdur duruma düşmemeleri için gerekli girişimlerde bulunacaklardır (Çocuk Dostu Evler). Bu merkezler şunlara olanak tanıyacaktır: çocuklarla görüşülmesi ve adli tıp açısından muayene edilmeleri, kapsamlı bir durum değerlendirmesi ve ehil profesyonellerden gerekli tedaviyi almaları, bu arada üst üste

Eylem Önerileri

- Çoklu-kuruluşlu, birden çok disiplini içeren, çocuk dostu evler kurulması
- Yerel/bölgesel düzeylerde bildirimde bulunma yükümlülüğü getirilmesi
- Ulusal ya da Avrupa ölçeğinde telefon ya da acil telefon hatlarının yaygın biçimde bilinmesini sağlama
- Çocuklarla çalışan tüm profesyoneller için bildirimde bulunma konusunda net kılavuzlar hazırlanması

görüşme yapma ve çocuğu yeniden mağdur duruma düşürücü uygulamalardan uzak tutma.

Kuşkulu durumların bildirilmesinin zorunlu tutulması halinde daha fazla sayıda çocuk korunabilir. Ancak, bu zorunluluk, çocuğun güveniyle ilgili mevcut gizlilik kurallarını ihlal etmemelidir. Çocuklarla çalışan profesyonellere, kaygılarını uygun mercilere iletmeleri konusunda net rehberler sunulmalıdır. Yerel ve bölgesel yönetimler bunun ardından istismardan kuşkulanan için geçerli bir neden olup olmadığını araştırmalıdır. İlgili paydaşlar ayrıca çocuğun korunması ve hakları, çocuğun menfaatinin en önde gelmesi gerektiği konusunda bilgilendirilmelidir.

Ülke düzeyinde bu sayılanların olmadığı durumlarda ise, çocuklar açısından kolay erişilebilecek, kimlik vermeden danışmanlık hizmeti alınabilecek telefon ve acil yardım hatları oluşturulmalıdır.

Koruma etkinliklerindeki ortaklar

STK'lar ve diğer sivil toplum kuruluşları, özellikle mağdurlara yardım sağlayan kuruluşlar önemli ortaklardır.

Dört “P”: Kovuşturma

Faillerin araştırılması ve kovuşturulması ülkenin ceza yasası çerçevesinde gerçekleşecek olmakla birlikte Lanzarote Sözleşmesi bir dizi fiili suç saymaktadır ve yerel ve bölgesel yönetimlerin de bu alanda yapacak işleri vardır. Araştırmalar ve yargı işlemleri dâhil olmak üzere bu aşamadaki tüm işlerde çocuğun yüksek yararı, hakları ve kırılganlığı birinci derecede dikkate alınmalıdır.

Mağdurlara yardım

Yönetimler, STK'larla da işbirliği yaparak, örneğin mahkeme süreçlerinde ve ailelere ücretsiz yardım ve tedavi gibi hizmetleri sağlamalıdır.

Faillele ilgili işlemler

Yerel ve bölgesel yönetimler, özellikle suçların tekrarını önleme amacıyla uygun destek hizmetlerinin verilmesini sağlayabilirler. Ayrıca, faillelerin hakları ve yararlanabilecekleri hizmetler konusunda bilgilendirilmeleri de yerel ve bölgesel yönetimlerin sağlayabilecekleri arasındadır.

Dört “P”:Katılım

Avrupa Konseyi, dinlenilme ve ciddiye alınma hakkının her çocuk ve gencin insanlık onuru ve sağlıklı gelişimi açısından temel önemde olduğuna inanmaktadır. Çocukların ve gençlerin dinlenilmesi, yaşlarına ve olgunluk düzeylerine göre görüşlerine gerekli ağırlığın verilmesi, kendilerini etkileyen tüm konularda menfaatlerinin birinci derecede gözetilmesi, şiddet, istismar, ihmal ve kötü muameleden korunmaları açısından gereklidir.² Bu ilke, yerel ve bölgesel yönetimlerin tüm eylemlerine yön vermelidir.

² Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin 18 yaşından küçük çocukların ve gençlerin katılımı konusunda üye Devletlere ilettiği CM/Rec(2012)2 sayılı Tavsiye Kararı.

Bölgesel düzeyde özel olarak hangi girişimde bulunulabilir?

Lanzarote Sözleşmesinde öngörülen pek çok önlemin ceza hukukuna ve medeni hukuka yansıtılması gerekirken ve bu da devletin sorumluluğundaki bir işken, çocuk koruma alanındaki kimi önemli konular da bölgelerin yetki alanlarına girer. Örneğin, çocukların esenliğinin, onlara sağlanacak sosyal hizmetlerin ve sağlık hizmetlerinin, çocukları cinsel suistimal ve istismardan koruyacak ve bu tür olayları engelleyecek önlemlerin ve yapıların oluşturulması gibi. Bölgesel yönetimler ve parlamentolar, Lanzarote Sözleşmesi hükümlerini uygulamak üzere gerek yasal gerekse idari düzeyde hangi önlemleri alabileceklerini göz önüne almalıdırlar. Anlaşma pratikte nasıl işleyecek?

Yerelliklerin ve bölgelerin seçilmiş temsilcileri, Anlaşmada öngörülen girişimlerin gerçekleşmesi yönünde kampanya yürütebilmeleri için, kendi yerelliklerinde çocukların sağlığından, esenliğinden ve güvenliğinden sorumlu meslektaşlarına ve ilgili dairelere Anlaşmayı tanıtmalıdırlar.

Anlaşmaya katılmak için online bir “platform”

Yerelliklerin ve bölgelerin seçilmiş temsilcileri Kongre'nin “anlaşma platformuna” kaydolabilirler (www.coe.int/congress-pact). Anlaşmayı uygulamak isteyen ya da halen bu yönde girişimler başlatmış olan kentler ve bölgelere de kaydolma çağrısı yapılmaktadır.

Bu platformda, herkesin yeni girişimler ve yapılar ve halen mevcut önlemler konusunda bilgi verme ve yeni etkinlikler gerçekleştirildikçe platforma dönme imkânları olacaktır. Bu bilgiler sayesinde, BEŞTE BİR kampanyasının yerel ve bölgesel düzeylerde sağladığı ilerleme ölçülebilecektir.

Yerel ve bölgesel yönetimlerin eylem kontrol listesi

Önleme

- Kentin ve bölgenin internet sayfalarında Avrupa Konseyi BEŞTE BİR web sitesine bağlantı verilmesi
- Çocuklara ve personele yönelik olarak gündüz bakım merkezlerinde, okullarda ve gençlik merkezlerinde bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi
- Bilgilendirme ve kılavuz içerikli dosyalar ve el ilanları dağıtılması
- Yerel ve bölgesel profesyoneller için eğitim verilmesi
- Profesyoneller ve kamuoyu için tartışma ve seminerler düzenlenmesi
- Konuya ışık tutmada Avrupa Yerel Demokrasi Haftası'ndan yararlanılması
- STK'lar, medya ve özel sektörle işbirliği
- Çocuklara yönelik cinsel şiddet ve çocuk istismarı konusunda farkındalık yaratmakla görevli yerel/bölgesel düzeylerde kişi ya da organ belirlenmesi
- Politikalara ve eylemlere girdi sağlayacak yerel durum bilgileri derlemek üzere sivil toplumla birlikte çalışma
- Kent sınırlarını aşan işbirlikleri
- Ulusal ve Avrupa ölçeğinde çocuk yardım hatlarının yaygınlaştırılması
- Yardımlara ve danışmanlık hizmetlerine çabuk erişim için kentin ya da bölgenin internet sayfasına bir tıklamalı bağlantı konulması
- Üzerinde yararlı adreslerin ve telefon numaralarının bulunduğu taşınması kolay bellek kartlarının tüm okullu çocuklara dağıtılması
- Her haneye üzerinde yararlı adreslerin ve telefon numaralarının bulunduğu buzdolabı magnetleri dağıtılması
- Çocukların sıklıkla buldukları alanlara yardım için nerelere başvurulabileceğine ilişkin bilgiler veren afişler asılması

- Çocuk dostu eğitim materyallerinin evlerde ve gençlik kulüplerinde bulundurulması
- Çevrimiçi güvenlik konusunda bilgilendirici materyaller ve el ilanları dağıtılması
- Yasa dışı faaliyetlerin çevrimiçi ihbarının kolaylaştırılması

Koruma

- Çoklu-kuruluşlu, birden çok disiplini içeren, çocuk dostu evler oluşturulması
- Yerel/bölgesel düzeylerde bildirimde bulunma yükümlülüğü
- Çocuklarla çalışan profesyoneller için bildirimde bulunma kılavuzları hazırlanması

Belgeler ve başvuru adresleri

- [Avrupa Konseyi çocuklara yönelik cinsel şiddetin durdurulması için BEŞTE BİR kampanyası](#)
- [Çocukların Cinsel Suistimal ve Cinsel İstismardan Korunmaları Avrupa Konseyi Sözleşmesi](#)
- [Avrupa Konseyi Çocuk Hakları Stratejisi 2012-2015](#)
- [İnsan Ticaretine Karşı Mücadele Avrupa Konseyi Sözleşmesi](#)
- [Sibersuç Sözleşmesi](#)
- [Çocuk Haklarının Kullanımı Avrupa Sözleşmesi](#)
- [Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin çocuk dostu adalet kılavuzları](#)
- [18 yaşından küçük çocukların ve gençlerin katılımı ile ilgili Tavsiye Kararı](#)
- [Çocuk haklarını keşfedin!](#)
- [Tokada karşı elinizi kaldırın!](#)
- [Çocuklara internet güvenliğini öğreten "Wild Web Woods" adlı oyun](#)

